

[A. Svensson.]

tyske Marks Sammenbrud blev en kapitalfattig Landsdel, at den økonomiske Finansiering efter Genforeningen for langt den største Dels Vedkommende maatte ske ved Hjælp af Laan fra det øvrige Land, og at disse Laan som Følge af den mellemliggende Udvikling nu maa forrentes og afdrages med dobbelt saa mange Realgoder, som da Laanene blev optaget. Dette er en i Længden uholdbar Tilstand, og vi har derfor rejst Krav om en økonomisk Sanering af den sønderjyske Landsdel.

Hvad angaar det Tab, der er lidt ved Markens Sammenbrud, har en Mand som H. P. Hanssen i en Aarrække opereret med et Tal paa 300 Mill. Kr., i et Radioforedrag for et Aars Tid siden endog med et Beløb paa 350 Mill. Kr. eller rundt regnet 3 Mill. Kr. pr. Sogn i Nordslesvig. Saa vidt jeg kan skønne, er disse Tal fuldkommen misforstaaet. Den første sagkyndige, vi har paa dette Omraade, Bankdirektør Hübbe, Haderslev, har i en meget instruktiv Afhandling „Nordslesvigs økonomiske Udvikling før og efter Genforeningen“ opgjort Tallet til ca. 120 Mill. Kr. eller ca. 1 Mill. Kr. pr. Sogn i Nordslesvig. Men det er ogsaa mere end tilstrækkeligt for en saa lille Befolkning, der tilmed baade fysisk og sjæleligt har været ude for Krigsaarenes meget haarde Belastning. Med Hensyn til Gælden til det gamle Land tør jeg maaske henvise til et Indlæg af en anden sagkyndig, Fuldmægtig, cand. polit. J. Paulsen, Hypoteklaanefonden i Tønder. Fuldmægtig Paulsen skriver i en Artikel af 25. Juli i Aar, aftrykt i „Berlingske Tidende“ og „Jydske Tidende“ — jeg beder Formanden tillade mig et lille Citat — bl. a.:

„Man kan regne med, at Landsdelens Erhvervsliv har en Gæld paa ca. 400 Mill. Kr. at forrente og afdrage til det gamle Land. Regner man med en Rente paa 5 pCt., betyder dette, at Sønderjylland aarlig af sin Produktion skal afstaa Varer, repræsenterende en Værdi af 20 Mill. Kr., til det gamle Land. Dette bliver 120 Kr. pr. Indbygger. Tager man i Betragtning, at Sønderjyllands 46 000 Skatteydere i Aaret 1931—32 havde en samlet Indkomst paa 92½ Mill. Kr., vil man forstaa, at det er en vældig Gældsbyrde, Landsdelen har faaet, idet et Beløb svarende til 1/5 af Skatteydernes samlede Indtægt maa afstaaes i Form af Rentebetaling til det øvrige Land.“

Set under eet maa det siges, at Nordslesvig ikke alene nationalt, men ogsaa økonomisk har haft en udsat Post, mere end de

fleste aner. For 100 Aar siden stod Landsdelen sammen med det øvrige Land i Statsbankerottens Tegn, saa kom der en kort Periode paa 13 Aar mellem de to slesvigske Krige, da det gik fremad igen. Krigen i 1864 og den paafølgende Afstaaelse øvede, i Modsætning til det gamle Land, Brud paa denne Linie, og vi fik den store Udvandring. Man regner med, at ca. 60 000 danske Slesvigere forlod deres Hjemstavn og tog en Formue med sig paa over 100 Millioner tyske Mark. Først omkring Aarhundredskiftet var dette Tab af Mennesker og Penge i det hele og store overvundet, og der kom en ny kort Opgangsperiode paa igen 13 Aar, der endte med Verdenskrigens Udbrud i 1914. Atter blev saa Landsdelen tappet for Mennesker og Penge, og paa en smerteligere Maade end sidst. To Gange 13 Aar med økonomisk normale Forhold er meget lidt i saa langt et Tidsrum; to Gange 13 Aar økonomisk og aandeligt i sin fulde Kraft, det er, hvad den sønderjyske Befolkning har oplevet fra 30erne i det foregaaende Aarhundrede til 30erne i indeværende Aarhundrede.

Jeg har villet trække denne lidt bredere Baggrund op for det Forslag, der her staaar paa Dagsordenen, og jeg skal derefter ganske kort redegøre for de enkelte Paragraffer.

Naar vi trods tidligere sønderjyske Udvalg foreslaar et nyt Udvalg, er Aarsagen ligetil. Den højtærede Statsminister erklærede forleden, noget uvittigt, at hvis et Udvalg kunde skabe bedre Kaar, mere Tilfredshed eller Grundlag for Tilfredshed, var det en let og billig Foranstaltning. Heldigvis er ogsaa jeg i Besiddelse af saa megen Intelligens, at jeg forstaaer, at det er ikke klareret med Nedsættelsen af et Udvalg. Men naar vi nu skal i Gang med gennemgribende Saneringsforanstaltninger — og jeg gaar ud fra, at det er Mening —, saa gælder det om, at de bliver saa vel forberedt, saa vel overvejet, som det er gørligt, saa at de baade rent økonomisk og ogsaa psykologisk faar den rette Virkning. Dette kræver efter min Overbevisning et Forum, som er mindre politisk præget og mere alsidigt sammensat, end et Rigsdagsudvalg vilde være det, selv om jeg indrømmer, at Erfaringerne fra Landbokommissionen ikke er alt for tillidvækkende. Der er desuden efterhaanden fremkommet saa mange Forslag eller Skitser til en sønderjysk Sanering, at det vilde være urigtigt ikke at tage dem med ind under de forestaaende Overvejelser. Jeg skal her nævne et Forslag af Borgmester Thulstrup i Haderslev, en Skitse af Fuldmægtig Paulsen i Tønder og ligeledes